

Õppimine ja selle toetamine Euroopa Noored projektides

Toetav materjali on koostatud programmi Euroopa Noored toetusesaajatele suunatud koolituskohtumisel osalejatele.

Koostaja: Kristi Jüristo

Käsitlus õppimisest on viimase kümne aastaga palju muutunud,

õppimine ei ole enam vaid:

- Teadmised, mis saadakse koolist;
- Muutumatu tõe omandamine;
- Tegevus, mis toimub vaid klassiruumis;
- kindlate teooriate omandamine;
- "Õpetaja" tarkusest osa saamine;

Tänapäeval räägime õppimisest kui suunatud tegevusest, mille tulemusel leiavad õppija käitumises või pädevustes aset suhteliselt püsivad muutused ning mille peamiseks eesmärgiks on kohanemine ümbritseva maailmaga. Õppimisprotsessi käigus kujunevad kogemuse vahendusel suhteliselt püsivad muutused inimese teadvuses. Kogemusi omandatakse nii välismaailmaga kokkupuudete kui ka mõtlemisprotsesside kaudu.

Õppimine toimub väga erinevatel viisidel ja keskkondades. Üks võimalus on eristada ja kirjeldada õppimist on järgnevalt.

formaalne	mitteformaalne	informaalne
<ul style="list-style-type: none">• eesmärgistatud• õppekava - õpieesmärgid• spetsiaalne keskkond• õpetajad• tunnistus• kohustuslik	<ul style="list-style-type: none">• eesmärgistatud• individuaalsed õpieesmärgid• paindlik keskkond• juhendaja• eneseanalüüs• vabatahtlik	<ul style="list-style-type: none">• eesmärgistamata• elulistes situatsioonides• teadvustamata tulemused

Vaata kindlasti lisa: <http://mitteformaalne.ee/mis-on-mfo.html>

Igapäevases elus on erinevaid õppimisviise raske eristada, enamikes õppesituatsioonides on elemente kõigist kolmest. Noorsootöö, sh noorte projektid toetavad aga eelkõige noorte mitteformaalset õppimist.

Noorteprojektides on võimalik õppida lähtuvalt projekti eesmärgist, teemast ja plaanitud tegevustest aga ka üldiselt projektijuhtimisest, meeskonnas töötamisest jne. Sama oluline on osaleja enda motivatsioon, eesmärgid ja ootused projektile. Õpitud võime eristada:

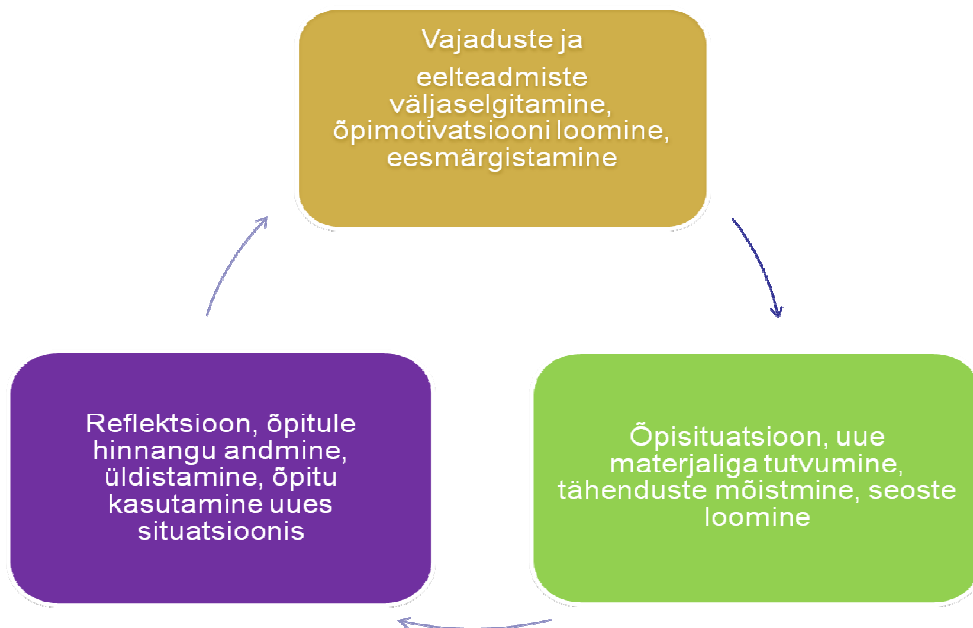
- Kõvad oskused, näiteks faktiteadmised ajaloost või ökoloogiast, (võõr)keeleoskus jmt.
- Pehmed oskused viitavad üldisematele, inimeseks ja inimeste seas olemisega haakuvatele oskustele, näiteks eneseväljendus ja suhtlusoskused, loovus, algatusvõime, meeskonnatöö- ja eestvedamisoskus.

Inimesed õpivad väga erinevalt, kui aga proovida kaardistada üldised õppimiseks vajalikud või selle edukust toetavad faktorid, võib abiks olla järgnev mõttekaart.

allikas: Youthpass Guide/ Paul Kloosterman

Õppeprotsessi kui sellist võib vaadelda läbi kolme etapi, mis haakuvad selgelt ka projektijuhtimise etappidega.

Toetamaks projektis osalejate **õppimist** peaks neil aitama:

- määratleda enda õpieesmäärke;
- jooksvalt jälgida, kuidas eesmärkide suunas liikumine edeneb ja vajadusel õpieesmäärke kohandada; panna seejuures tähele ka neid õpitulemusi, mis esialgsetes eesmärkides otseselt ei kajastu;
- analüüsida aset leidnud õppimist ja sõnastada selle tulemusi;
- seostada õpitu reaalse eluga, uute eesmärkide ja edasiste plaanidega.

Eelnevas võivad olla abiks järgnevad küsimused:

- Mida ma tahan sellest projektist enda jaoks saada? Kuidas areneda ja muutuda? Mida õppida?
- Kuidas ma seda saan? Kuidas ma saan õppida seda, mida soovin?
- Millal ma seda teen? Millistel hetkedel ma õpin?
- Kes saab mind aidata? Kes võiks mind toetada, keda mul on õppimiseks vaja?
- Milline on minu jaoks parim viis õppida? Millist struktuuri, keskkonda, vahendeid, meetodeid vajan?
- Kuidas ma tean, et olen midagi õppinud?

Oluline on silmas pidada:

- osaleja isikupära - sh vanust aga nende eelnevaid kogemusi ja suhtumist õppimisse, keelekasutust;
- tema õpistiili ja eelistusi. Õpistiilide kohta saad lisa lugeda: <http://www.tark.ee/OPISTIILID-Kuidas-me-opime-ja-opetame-p44.html> või teha test individuaalse õpistiili määramiseks ja saada sellele vastavad soovitusel: http://www.syg.edu.ee/~peil/opi_oppima/stiili_test.html
- õpikeskkonda – võimaldama peaks nii grupis või individuaalset tegutsemist, nii näost-näku kohtumisi kui e-suhtlust, kui ka arvestama erinevate eelistustega füüsilise keskkonna suhtes;
- toetavad meetodite (sh analüüsimeetodid) valikul on hea meeles pidada, et mida aktiivsemad, osalejate enda osalust ja panust toetavamad meetodid, seda mõjusam on õppimine.

Õppimise koonus		
2 nädala pärast mäletame		Kaasatuse olemus
90% sellest mida ütlesime ja tegime	Tehes reaalselt asja	Aktiivne
	Simuleerides reaalselt kogemust	
	Tehes dramaatilist esitlust	
70% sellest mida ütlesime	Tehes esitlust	Passiivne
	Osaledes arutelus	
50% sellest mida kuulsime ja nägime	Jälgides esitlust reaalses oludes	
	Jälgides demonstratsiooni	
	Vaadeldes ekponaati	
	Vaadates videot	
30% sellest mida nägime	Vaadates pilte	
20% sellest mida kuulsime	Kuulates sõnu	
10% sellest mida lugesime	Lugesime	
Allikas: Dale, 1969		

<http://www.smileoffice.ee>

Projekti- ja enda mitteformaalse õppimise kogemust aitab eesmärgistada, analüüsida ja kirjeldada Noortepass.

Noortepass on...

... ametlik kinnitus konkreetses Euroopa Noored programmi raames aset leidnud noorteprojekti osalemise kohta + konkreetse projekti kirjeldus;

... kirjeldus projekti käigus ette võetud tegevustest ja osaleja õpitulemustest.

... võimalus muuta mitteformaalne õpe nähtavamaks ja teistele mõistetavaks;

Noortepassi saamine ja sellele eelneva analüüsi läbitegemine on projektis osalejatele vabatahtlik; projekti läbiviijad peavad olema Noortepassi olemusega aga hästi kursis, selleks et osalejaid tunnistuse saamise võimalusest informeerida ja neid sellega kaasnevas analüüsi protsessis toetada.

Täpsemalt loe: <http://euroopa.noored.ee/noortepass>

Noortepassi loomine ja selleks vajalik tugi: <http://www.youthpass.eu/>

Kasulikke viiteid õppimise hindamiseks ja analüüsi planeerimiseks leiate: www.salto-youth.net/Evaluation (inglise keeles) või <http://mitteformaalne.ee/leia-sobiv-meetod.html> (eesti keeles).

Lisaks tasub vaadata <http://www.stardiplats.ee> Abimaterjalide alt võib leida kasulikke näpunäiteid, kuidas toetada noori nende mitteformaalsete õpikogemuste märkamiseks.